

Harstad kommune

Attraktivt hele livet

Saksdokument – Harstad kommune

Saksmappenr: 2020/1930
Saksbehandler: Kristian Fredheim
Arkivkode: G03

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	17.03.2021	

VEDTAK OM FORLENGELSE AV LOKALE SMITTEVERNTILTAK

Vedlegg:

- 1 Midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune
- 2 Risiko og tiltaksvurdering for Harstad kommune 2021 uke 11- med oppdaterte tall og vurderinger fra 16.03.21
- 3 Forskrift gjeldende fra 09.03-17.03.21
- 4 Vedtak om forlengelse av midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune

Ingress:

Saken gjelder vedtak om forlengelse av midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune.

Iht. smittevernloven § 4-1 er myndigheten lagt til kommunestyret. Myndigheten til å treffe vedtak etter smittevernloven er iht. kommunens delegasjonsreglement delegert til formannskapet. Saken legges frem til politisk behandling.

Kommunedirektørens tilråding:

For å hindre og begrense spredning av SARS-CoV-2 (heretter «Covid-19») i befolkningen, sikre opprettholdelse av tilstrekkelig kapasitet i helse- og omsorgstjenesten og ivareta ordinære helse- og omsorgstjenester i en periode der smittetallene er høye og/eller stigende, treffer formannskapet i Harstad kommune vedtak etter smittevernloven § 4-1:

1. Midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune vedtas, jf. vedlegg 1.
2. Forskriften trer i kraft 17.03.2021 kl. 1400 og gjelder frem til 26.03.2021 kl. 1400.
3. Kommuneoverlegen gis myndighet til å oppheve bestemmelser i forskriften.

Saksopplysninger

I forbindelse med lokalt utbrudd traff kommuneoverlegen i Harstad kommune den 27. februar 2021 vedtak om en rekke smittevernstiltak i medhold av smittevernloven § 4-1 femte ledd, jf. § 4-1 første ledd. De vedtatte tiltak trådte i kraft 28. februar 2021 kl. 0000. Vedtaket ble avløst med et nytt vedtak i formannskapet i Harstad kommune den 3. mars 2021, hvor det ble vedtatt en midlertidig forskrift.

Vedtaket av 3. mars 2021 ble avløst av nytt vedtak fra formannskapet i Harstad kommune den 9. mars 2021. I nevnte vedtak ble det vedtatt en ny midlertidig forskrift med enkelte justeringer. Den midlertidige forskriften gjelder frem til 17. mars 2021 kl. 1400.

Med bakgrunn i smittesituasjonen lokalt og med bakgrunn i oppdatert risiko- og tiltaksanalyse fra kommuneoverlegen og smittevernlegen i Harstad kommune, foreslås det at forskriften i all hovedsak videreføres i sin helhet frem til 26. mars 2021 kl. 1400. Det er foreslått enkelte endringer i ny midlertidig forskrift. Disse kommenteres nærmere nedenfor.

Sammenlignet med mange andre kommuner i Norge, og da særlig kommuner på Østlandet, har Harstad kommune fortsatt en «slå ned»-strategi og ikke en «begrense»-strategi. Formålet med smittevernstiltakene i Harstad kommune er altså å slå ned smitteutbrudd lokalt. Forslaget om videreføring av den midlertidige forskriften frem til 26. mars 2021 er basert på denne strategien.

Høring

Ettersom tiltakene gjelder rettigheter og plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer, er det påkrevd å vedta smittevernstiltakene i forskrift, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav c.

Kommunedirektøren mener imidlertid at en gjennomføring av høring vil forsinke innføringen av tiltakene og dermed redusere effekten av tiltakene vesentlig. Høring er derfor unnlatt, jf. forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav a og b.

Vurdering

Grunnvilkårene for smittevernstiltak fremkommer i smittevernloven § 4-1, jf. § 1-5. For nærmere redegjørelse av innholdet i disse bestemmelsene vises det til saksfremlegg til møte i formannskapet den 9. mars 2021.

Det er ikke tvilsomt at inngrep etter smittevernloven § 4-1 har tilstrekkelig hjemmel og at de foreslåtte smittevernstiltak ivaretar legitime formål. Smitteutviklingen, herunder av mutert virus som spres raskere, gjør at det er nødvendig med en forlengelse av lokale smittevernstiltak.

I smittevernloven § 1-5 kreves det at smitteverntiltak skal «*være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse*». Som påpekt tidligere skal dette kravet ikke tolkes for strengt. Det sentrale er at tiltakene skal være egnet for å kunne hindre og begrense spredning av covid-19.

Kommuneoverlegen og smittevernlegen i Harstad kommune har utarbeidet en risiko- og tiltaksanalyse som er vedlagt dette saksfremlegget. Foruten endringen i forskriftens § 3, anbefaler kommuneoverlegen og smittevernlegen at de lokale smittevernstiltakene videreføres. Dette gjelder også forbudet mot organisert idretts- og fritidsaktivitet for barn og unge under 20 år. Det er imidlertid presisert at forbudet som rammer barn og unge under 20 år bør oppheves så raskt som mulig.

I punkt med tittel «Oppsummering av risikobildet per 16. mars 2021» fremgår det at det lokalt fortsatt er en stigende andel nye smittetilfeller og at smitten har beveget seg ned til ungdomsskolenivå. Dette er også bakgrunnen for at det er besluttet at ungdomsskolene i

Harstad kommune skal innføre rødt tiltaksnivå. I tillegg har kommunen nå en smittet person med ukjent smittevei. Kommuneoverlegen og smittevernlegen vurderer at Harstad kommune per dags dato har et risikonivå som ligger på nivå 3. Smittesituasjonen har således forverret seg siden 9. mars 2021, hvor det ble vurdert at Harstad kommune lå på risikonivå 2. For den nærmere redegjørelsen av smittesituasjonen lokalt vises det til risiko- og tiltaksanalysen. På denne bakgrunn mener kommunedirektøren at de foreslåtte smittevernstiltak har en klar medisinskfaglig begrunnelse.

Selv om det foreligger en klar medisinskfaglig begrunnelse for de foreslåtte smittevernstiltak, er det et selvstendig vilkår at smittevernstiltakene skal fremstå som nødvendig og forholdsmessig etter en konkret helhetsvurdering. I denne vurderingen vil sentrale momenter være om tiltaket er egnet til å forebygge eller hindre smittespredning, om formålet med tiltakene kan oppnås med tiltak som er mindre inngripende, og om tiltakene står i forhold til de personlige og samfunnsmessige konsekvenser tiltaket vil få. I kravet til nødvendighet og forholdsmessighet ligger også at tiltakene ikke må gis lengre varighet enn nødvendig. Det skal foretas fortløpende vurderinger av behovet for å opprettholde tiltakene. Dersom tiltakene fremstår som små eller tvilsom, mens skadevirkningen er store for privatpersoner og næringsliv i kommunen, bør ikke tiltakene iverksettes.

Det er ikke tvilsomt at de gjeldende smittevernstiltak, og forslaget om å forlenge smittevernstiltakene, er svært inngripende både for privatpersoner og næringsliv i Harstad kommune. Smittevernstiltakene får store konsekvenser for privatpersoners livsutfoldelse i det daglige og får store konsekvenser for næringslivet, og da særlig næringslivets inntjeningsgrunnlag og at ansatte risikerer å bli permittert.

Til tross for at smittevernstiltakene innebærer store konsekvenser for både privatpersoner og næringsliv i kommunen, vurderer kommunedirektøren at den helsemessige nytten av smittevernstiltakene står i forhold til smitteverntiltakenes individuelle og samfunnsmessige konsekvenser. Formålet med smitteverntiltakene er å forebygge og slå ned smitteutbrudd lokalt gjennom å redusere antall nærkontakter i befolkningen. I lys av den alvorlige smittesituasjonen lokalt, med utbrudd av mutert virus og hvor én av de smittede har ukjent smittevei, mener kommunedirektøren at smittevernstiltakene ikke er for inngripende. Utover de lettelsene som allerede er foreslått i ny midlertidig forskrift, mener kommunedirektøren at ytterligere lettelsene på nåværende tidspunkt ikke er tilrådelig. Kommunedirektøren er imidlertid klar på at smittevernstiltakene bør oppheves eller nedjusteres så snart man har kontroll over det lokale smitteutbruddet, og da særlig tiltakene som rammer barn og unge under 20 år, jf. nedenfor. På denne bakgrunn vurderer kommunedirektøren at de foreslåtte smittevernstiltak som foreslås videreført er nødvendig og forholdsmessig etter en konkret helhetsvurdering.

Det er særlig to forhold som kommunedirektøren vil kommentere nærmere. Dette gjelder smitteverntiltak som rammer barn og unge under 20 år og smitteverntiltaket som innebærer skjenkestopp for kommunens skjenke- og serveringssteder.

Deltakelse i idretts- og fritidsaktiviteter har stor betydning for barn og unge i det daglige. For mange barn og unge er fritidsaktiviteter som idrettsaktiviteter, fritidsklubber, mv. viktige mestringsarenaer og møteplasser. Smitteverntiltak, både nasjonalt og lokalt, innebærer at mange barn og unge mister slike sosiale arenaer som er viktig for barns helse og utvikling. For barn i sårbare situasjoner og barn med særlige utfordringer har det ekstra store konsekvenser at disse arenaene ikke er tilgjengelig.

Det foreligger derfor klare nasjonale anbefalinger om at det skal være en høy terskel for å innføre lokale tiltak som rammer barn og unge. Lokale smitteverntiltak bør tilstrebe å skåne barn og unge i størst mulig grad der det er smittevernfaglig forsvarlig. For tiltak som berører barn skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. Grunnloven § 102 og Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 3. Med utgangspunkt i den klare nasjonale anbefalingen om å skåne barn og unge i størst mulig grad, har flere kommuner med lokale smitteutbrudd gjort unntak for å legge til rette for at barn og unge under 20 år kan delta på idretts- og fritidsaktiviteter.

Kommunedirektøren har funnet denne vurderingen vanskelig og vurderingen har også budt på tvil, særlig med henvisning til at smittevernstiltakene får store negative konsekvenser for barn og unge. Kommunen har forsøkt så langt som mulig å skåne barn og unge. Når kommunedirektøren likevel vurderer at forbud mot deltakelse på idretts- og fritidsaktiviteter for barn og unge under 20 år bør videreføres, er det særlig med henvisning til kommuneoverlegens og smittevernlegens risiko- og tiltaksvurdering.

I denne vurderingen fremkommer det at smitten har beveget seg ned på ungdomsskolenivå, hvorpå flere barn og unge har vært smittebærere av covid-19. Dette var også bakgrunnen for at det ble besluttet å innføre rødt tiltaksnivå i ungdomsskolene i kommunen. Å samtidig gjøre unntak for at de samme elevene kunne delta på idretts- og fritidsaktiviteter, ville gjort at beslutningen om rødt tiltaksnivå i ungdomsskolene ikke hadde vært formålstjenlig idet slik deltakelse innebærer sammenblanding av barn og unge på ulike alderstrinn og fra ulike kohorter.

Det understrekes også at det lokale smitteutbruddet i Harstad ikke kan sammenlignes med smitteutbrudd i andre og større kommuner, for eksempel på Østlandet. Det er naturlig nok ikke slik at barn og unge i Harstad kommune er mer eksponert eller har større risiko for smitte enn andre barn og unge i landet, for eksempel i kommuner i Oslo eller Viken som har store smitteutbrudd. Situasjonen i Harstad kommune skiller seg imidlertid fra kommuner med store smitteutbrudd ved at man lokalt fortsatt har en «slå ned»-strategi, dvs. at formålet med smittevernstiltakene går lengre enn å bare begrense smitteutbrudd, men å slå ned smitteutbrudd.

Kommunedirektøren har vurdert å åpne for at barn under 12 år kan delta på idretts- og fritidsaktiviteter, også med begrensninger i gruppestørrelse. På bakgrunn av en konkret helhetsvurdering har kommunedirektøren heller ikke funnet dette tilrådelig på nåværende tidspunkt. Dette særlig med henvisning til at det lokale utbruddet har beveget seg ned til ungdomsskolenivå, at tidligere utbrudd har innebefattet barn og unge, at kommunen ønsker at barnehager og barneskoler fortsatt skal kunne holdes på gult tiltaksnivå, og at man for å unngå ytterligere smitteutbrudd bør unngå at barn i ulik alder og fra ulike kohorter blandes sammen.

En eventuell smitte på en idretts- eller fritidsaktivitet vil innebære storstilt smittesporing og vil høyst sannsynlig ramme flere barnehager og/eller barneskoler i neste ledd. Deltakelse på idretts- og fritidsaktiviteter vil medføre at hvert enkelt barn får et betydelig høyere antall nærkontakter i sin hverdag. Kommunedirektøren understreker imidlertid at lettelser for barn og unges muligheter til å delta på idretts- og fritidsaktiviteter er det som er høyest prioritert så snart smittesituasjonen lokalt ligger til rette for det.

Når det gjelder pålegg om skjenkestopp så er dette utvilsomt svært inngripende for kommunens skjenke- og serveringssteder. Pålegget innebærer at skjenke- og serveringsstedene mister et av sine primære inntektsgrunnlag og at virksomhetenes ansatte risikerer å bli permittert. Dette i forbindelse med at pålegget innebærer at tilfanget av gjester blir atskillig mindre.

Kommunedirektøren vurderer likevel at pålegget om skjenkestopp er nødvendig og forholdsmessig etter en konkret helhetsvurdering. Dette særlig med henvisning til at formålet med tiltaket er å bidra til å redusere smitterisikoen på steder hvor mange folk samles. En skjenkestopp innebærer at sannsynligheten for smitte på skjenke- og serveringssteder reduseres ved at færre personer møtes før, under og etter besøk. Det er naturlig nok ikke slik at man er mindre eksponert for smitte dersom man for eksempel drikker et glass eplemost til maten som serveres i stedet for en enhet alkoholholdig drikke.

Formålet med pålegg om skjenkestopp er at det skal være mindre tilfang av personer på skjenke- og serveringsstedene inntil man får den nødvendige kontroll på smittesituasjonen lokalt. I tillegg det ovenfor nevnte, fremstår risikoen som større under påvirkning av alkohol idet det blir vanskeligere å ivareta grunnleggende smittevernregler, som for eksempel avstand til andre personer. Fra tidligere utbrudd er det flere personer som er

blitt smittet på skjenke- og serveringssteder hvor det har blitt servert mat og alkohol samtidig. Det vises for øvrig til saksfremlegget til møtet i formannskapet den 9. mars 2021.

Kommunedirektøren har vurdert en differensiering mellom hvem som kan servere alkohol til mat. Kommunedirektøren vurderer at en slik differensiering fremstår som vanskelig og ikke tilrådelig på nåværende tidspunkt. En differensiering på hvem som kan servere alkohol, hvilke enheter som kan serveres og hvor mange enheter som kan serveres, vil antakelig innebære gråsoner, tolkningsproblemer og ulik praktisering.

En slik differensiering ble forsøkt ved vedtakelsen av covid-19-forskriften § 14a tredje ledd, hvor det tillates å servere alkohol i forbindelse med servering av mat. Formålet med regelen var at såkalte «spisesteder» som restaurant og kafeer kunne servere alkohol til maten som ble servert. I praksis så man imidlertid at barer og andre steder hvor det ble servert alkohol uten tilbud om matservering i utgangspunktet, begynte å servere pølser, posesuppe og ga mulighet for bestilling av mat fra eksterne leverandører som kunne inntas i lokalet, for eksempel fra Peppes Pizza. På denne bakgrunn kan det konstateres at praktiseringen av regelen ikke har vært etter intensjonen med bestemmelsen i covid-19-forskriften § 14a tredje ledd.

Oppsummert mener kommunedirektøren, særlig med henvisning til kommuneoverlegens og smittevernlegens risiko- og tiltaksvurdering, at selv om smittevernstiltakene er inngripende og får store konsekvenser for befolkningen og næringslivet i kommunen, vurderes likevel den helsemessige nytten av smittevernstiltakene å stå i forhold de negative individuelle og samfunnsmessige konsekvenser som smittevernstiltakene har. Smittevernstiltakene vil i sum bidra til å forebygge og slå ned smitteutbruddet lokalt. På denne bakgrunn mener kommunedirektøren at smittevernstiltakene er nødvendig og forholdsmessig.

Proessen videre

Kommunedirektøren understreker at smittevernstiltakene vil oppheves, eventuelt endres til mindre inngripende tiltak, så snart dette er tilrådelig ut fra smittesituasjonen lokalt.

Det vil bli foretatt fortløpende vurdering av nødvendigheten av de iverksatte smittevernstiltak. For å kunne oppheve eller endre allerede iverksatte smittevernstiltak raskt, er det foreslått at kommuneoverlegen gis myndighet til å oppheve bestemmelser i forskriften.

Dersom ikke bestemmelser i forskriften oppheves eller endres, vil utgangspunktet være at forskriften løper ut fredag 26. mars 2021 kl. 1400.

Dersom smittesituasjonen lokalt skulle vedvare eller forverres, vil det være aktuelt å foreslå ytterligere smittevernstiltak i ekstraordinært formannskapsmøte fredag 26. mars 2021.

Nærmere om endringer i forslaget til ny midlertidig forskrift

Den midlertidige forskriften som trådte i kraft 9. mars 2021 kl. 1400 anbefales i all hovedsak videreført.

Dette med følgende unntak:

Den tidligere forskrifts § 3 begrenset antall personer man kunne ha på besøk i eget hjem til 5 personer. Kommunedirektøren vurderer at det ikke lengre er behov for å ha et forbud mot antall personer i eget hjem. Det foreslås derfor at forbudet oppheves og at man følger de nasjonale anbefalinger og retningslinjer.

På denne bakgrunn foreslås at tidligere § 3 utgår i ny forskrift og erstattes av en ny § 3 med tittel «Arrangement og private sammenkomster».

Den nye § 3 har følgende ordlyd:

«Det er ikke tillatt å gjennomføre arrangementer som definert i covid-19-forskriften § 13. Dette gjelder både innendørs og utendørs.

Dette gjelder med følgende unntak:

a) Inntil 10 personer på arrangement som regulert i covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstavene c til f.

b) 50 personer i begravelser og bisettelser

For private sammenkomster som ikke regnes som et arrangement gjelder de nasjonale anbefalinger og retningslinjer, herunder anbefaling om maksimalt 5 personer på besøk i privatbolig eller fritidsbolig utover egne husstandsmedlemmer. Flere enn 5 personer kan møtes dersom de er fra samme barnehage- eller barneskolekohort.»

Private sammenkomster som finner sted på offentlig sted eller i lokaler/arealer innendørs og utendørs som leies eller lånes ut, er som utgangspunkt å anse som et arrangement, jf. covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstav f. For private sammenkomster som regnes som arrangement gjelder begrensningen på maksimalt 10 personer, jf. ny forskrift § 3 annet ledd bokstav a, likevel slik at barn i samme kohort i barnehage eller barneskole kan møtes med et nødvendig antall voksne personer som tilretteleggere.

For private sammenkomster i eget hjem, fritidsbolig eller som finner sted utendørs, vil de nasjonale anbefalingene gjelde. Per dags dato er det anbefalt å ikke ha flere enn 5 gjester i eget hjem i tillegg til egne husstandsmedlemmer. Den anbefalte begrensning i antall personer gjelder ikke for barn fra samme barnehage- eller barneskolekohort. Dette innebærer for eksempel at det er tillatt å arrangere en barnebursdag med flere enn 5 gjester til stede, så fremt alle gjester er fra samme barnehage- eller barneskolekohort.

Hugo Thode Hansen
Kommunedirektør

Kristian Fredheim
Kommuneadvokat

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune

Forskriften er fastsatt av formannskapet i Harstad kommune med hjemmel i lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven) § 4-1.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å hindre eller begrense spredning av SARS CoV-2 i en periode med økende smittetall.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder i Harstad kommune.

§ 3. Arrangement og private sammenkomster

Det er ikke tillatt å gjennomføre arrangementer som definert i covid-19-forskriften § 13. Dette gjelder både innendørs og utendørs.

Dette gjelder med følgende unntak:

a) Inntil 10 personer på arrangement som regulert i covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstavene c til f, likevel slik at barn i samme kohort i barnehage eller barneskole kan møtes med et nødvendig antall voksne personer som tilretteleggere.

b) 50 personer i begravelser og bisettelser

For private sammenkomster som ikke regnes som et arrangement gjelder de nasjonale anbefalinger og retningslinjer, herunder anbefaling om maksimalt 5 personer på besøk i privatbolig eller fritidsbolig utover egne husstandsmedlemmer. Flere enn 5 personer kan møtes dersom de er fra samme barnehage- eller barneskolekohort.

§ 4. Stenging av offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings- eller fritidsaktiviteter innendørs

Offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings- eller fritidsaktiviteter som samler mennesker innendørs, skal holde stengt. Dette omfatter blant annet:

- a. Treningsentre, idrettsanlegg, og lignende steder. Dette gjelder ikke for idrettslag som følger toppidrettsprotokollen.
- b. Svømmehaller, badeland, spaanlegg, hotellbasseng og lignende.
- c. Museer, kino, teater, konsertsteder og tilsvarende kultur- og underholdningssteder.
- d. Bingohaller, bowlinghaller, lekeland og tilsvarende steder der det pågår underholdnings- og fritidsaktiviteter.

§ 5. Hjemmekontor

Arbeidsgivere skal sørge for at ansatte jobber hjemmefra så langt det er praktisk mulig. Arbeidsgivere skal kunne dokumentere at beskjed om hvordan dette skal gjennomføres i virksomheten er gitt ansatte.

§ 6. Plikt til bruk av munnbind

Når det ikke er mulig å holde minst én meters avstand, ut over kortvarige passeringer til andre, skal det brukes munnbind i butikker, i fellesarealene på kjøpesentre, på serveringssteder, i tros- og livssynshus, ved bruk av kollektivtransport og taxi, og på andre lokaliteter hvor det ikke er mulig å holde en avstand på minst én meter.

Plikten til å bruke munnbind i første ledd gjelder tilsvarende for ansatte på steder hvor det ikke er mulig å holde minst én meters avstand fra besøkende, jf. første ledd. Dette gjelder ikke ansatte på steder hvor det er iverksatt andre smitteverntiltak for de ansatte som bruk av visir, skillevegger o.l. i henhold til folkehelseinstituttets anbefalinger.

Plikten til å bruke munnbind gjelder ikke for barn under 12 år, eller for de som av medisinske eller andre årsaker ikke kan bruke munnbind. Folkehelseinstituttets anbefalinger om bruk av munnbind gjelder tilsvarende.

§ 7. Skjenkestopp

Serveringssteder som har skjenkebevilling etter alkoholloven kapittel 4 og 5 skal ikke utøve skjenkebevillingen.

§ 8. Serveringssteder

Serveringssteder, som f.eks. kafeer og restauranter, kan holde åpent dersom de oppfyller kravene til forsvarlig drift ved serveringssteder som følger covid-19-forskriften § 14 a. Kommunen kan stenge de serveringsstedene som ikke overholder kravene til smittevernfaglig forsvarlig drift og kravene i denne bestemmelsen, jf. smittevernloven § 4-1 tredje ledd.

Serveringssteder skal registrere kontaktopplysninger til gjestene før servering. Det er tilstrekkelig å registrere opplysningene til én person i hver husstand. Med kontaktopplysninger menes informasjon som gjør det mulig å komme i kontakt med gjesten, for eksempel telefonnummer. Serveringsstedet skal også registrere dato og tidspunkt for besøket, og om mulig plassering i lokalet. Kontaktopplysningene skal kun brukes for å bistå kommunen ved en eventuell senere smitteoppsporing etter smittevernloven § 3-6.

§ 9. Rødt tiltaksnivå i videregående skoler

Rødt tiltaksnivå skal innføres i videregående skoler i kommunen.

§ 10. Straff

Uaktsom eller forsettlig overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften kan straffes i henhold til smittevernloven § 8-1 med bot eller med fengsel inntil 2 år.

Dersom overtredelsen har tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp og helse som følge, er straffen bot eller fengsel inntil 4 år.

§ 11. Ansvar

Harstad kommune påtar seg ikke økonomisk ansvar som følge av pålagte tiltak.

§ 12. Ikrafttredelse og varighet

Forskriften trer i kraft onsdag 17. mars 2021 kl. 1400 og gjelder til fredag 26. mars 2021 kl. 1400.

Kommunen kan forlenge, oppheve og endre forskriften.

Risiko- og tiltaksvurdering for Harstad kommune – Covid-19-pandemi

Skrevet: Uke 9 (3. mars 2021)

A. Innledning:

Risikovurdering - Kommuneoverlegen har ansvar for å vurdere risikoen ved utbruddet, eventuelt i samarbeid med nabokommuner. FHI kan gi veiledning. Formålet er å løpende vurdere sannsynligheten for videre spredning og konsekvensene av dette.

FHI har laget en mal for vurderingen. Risikovurderingen består av:

1. Vurdering av hvilken **epidemiologisk situasjon** som foreligger, altså om dette er et utbrudd med mange tilfeller knyttet til samme smittekilde eller smittesituasjon, eventuelt en massesmittehendelse, eller om det er en generell økning.
2. Vurdering av **spredningspotensialet** i fravær av tiltak, basert på erfaring fra liknende utbrudd, analyse av smittekjeden, andel med ukjent smitteeksponering og analyse av spredningspotensialet
3. Vurdering av **forventet sykdomsbyrde** dersom utbruddet utvikler seg videre, basert på kjent kunnskap om spredningspotensialet og sykdomsalvorligheten samt den tilgjengelige kapasiteten i helse- og omsorgstjenesten for å gi riktig behandling på riktig nivå og oppslutning om allerede pågående smitteverntiltak

FHI har laget kriterier for hva som bør vurderes når en kommune skal fastsette summen av eget risikonivå. Risikonivåene deles inn fra 1 (kontroll) til 5 (ukontrollert spredning). De faktorene som skal vurderes er:

1. 14-dagers insidens (nye tilfeller) per 100 000 innbyggere.
2. Andel positive blant de testede siste to uker
3. Reproduksjonstallet (finnes ikke kommunale tall)
4. Antall nye innleggelser per 100 000 siste 14 dager.

Tabell 5 Beskrivelse av risikonivåer.

Risikonivåer	Beskrivelse
Risikonivå 1 (Kontroll)	Ingen eller få påviste tilfeller, men mulighet for oppblussing.
Risikonivå 2 (Kontroll med klynger)	Lokale og regionale utbrudd som kontrolleres. Insidensen er gjerne noe varierende som følge av utbrudd. Tilfellene kan være begrenset til visse grupper, og bare en liten andel (under 10%) har ukjent smittesituasjon. Testing og smittesporing håndteres greit.
Risikonivå 3 (Økende spredning)	Økende insidens utenom avgrensete utbrudd og fare for rask akselerasjon i insidens. Tilfellene er dels sporadiske og dels klynger i ulike miljøer. Rundt 10-20% har ukjent smittesituasjon. Kapasitet for smittesporing og testing er under press.
Risikonivå 4 (Utbredt spredning)	Høy og raskt økende insidens utenom avgrensete utbrudd. Press på sykehusenes kapasitet. Økende insidens eller flere utbrudd i sårbare grupper. Rundt 20-30% har ukjent smittesituasjon. Økende insidens av innleggelser og dødsfall. Kapasitet for smittesporing og testing er overbelastet.
Risikonivå 5 (Ukontrollert spredning)	Ukontrollert spredning i samfunnet og fare for å overskride sykehusenes kapasitet. Akselererende insidens utenom kjente utbrudd. Mer en 30-40% har ukjent smittesituasjon. Smittesporing er ikke gjennomførbart for mange tilfeller pga. kapasitetsmangel.

B. Risikovurdering medio uke 9:

2. Dagens epidemiologiske situasjon:

- a. Den 23. februar fikk vi en positiv prøve som var importsmitte fra utlandet. Personen var i innreisekarantene i eget hjem og hadde bare sine husstandsmedlemmer som nærkontakter. Disse har nå testet positivt.
- b. Torsdag 25. februar ble lokal smittevernmyndighet kontaktet av smittesporingsteam fra en kommune i Viken. Vi fikk opplyst av vi hadde en nærkontakt til et utbrudd hos dem som oppholdt seg i Harstad. Denne personen kom til Harstad 19. februar. Test fra Gardermoen den 19. februar var negativ. Det kom likevel frem opplysninger i smittesporingen som gjorde det indisert å hurtigstest helt husstanden på til sammen fire. Alle hadde positiv hurtigtest. Videre smittesporing ble igangsatt, noe som resulterte i at flere på UiT, Campus Harstad, ble karantenesatt. Smittesporing avdekte at en eller flere av disse hadde vært og trent på Family Sports Club (FSC) i mulig smittsom fase. Senterleder ble derfor kontaktet og bedt sende ut sms til alle som hadde trent på samme tidspunkt på senteret den 22. og 23. februar med råd om at disse burde teste seg. På ettermiddag den 27. februar begynte vi å få melding om positive prøver på personer som hadde fulgt rådet og latt seg teste. Til sammen åtte positive prøver kom inn den lørdagen og utbruddet var et faktum. Status til og med 3. mars er at vi nå har 25 personer i dette utbruddet og tre personer tilknyttet utenlandsimportsmitte.

C. Vurdering av spredningspotensialet:

Smittesporingsteamet fra kommunen i Viken opplyste til oss allerede den 25. februar at de hadde mye opphopning av den britiske mutasjonsvarianten i deres kommune og at de derfor antok at den smittede som oppholdt seg i Harstad kunne være smittet av denne. Lørdag 27. februar fikk vi bekreftet fra kommunen i Viken at utbruddet hos dem var bekreftet britisk variant.

Lokal smittevernmyndighet i Harstad tok høyde for at det kunne dreie seg om den muterte britiske varianten allerede torsdag 25. og derfor var det et poeng å råde alle som hadde trent på sammenfallende tidspunkt den 22. og 23. februar å teste seg. Når utbruddet var et faktum den 27. februar, og vi fikk bekreftet at det med stor sannsynlighet dreide seg om den britiske mutasjonsvarianten, hadde lokal smittevernmyndighet tett og hyppig kontakt med utbruddsgruppa til FHI. Det ble vurdert at her var spredningspotensialet stort, mht. treningssenteret, og at vi burde karantenesette alle som hadde trent på sammenfallende tidspunkt den 22. og 23. Alle som hadde vært på treningssenteret, men trent på andre tidspunkt enn den smittede, skulle også rådes til å teste seg og gå i frivillig karantene. Det var 814 registrerte unike personer som hadde trent på FSC mandag tom fredag. Alle disse fikk sms den 27. februar og 438 personer som hadde trent innenfor gitte tidspunkt ble oppringt den 28. februar og definert som nærkontakter med 10 dagers karantene.

Status i dag: Utbruddet har allerede fått et stort omfang med 25 tilfeller i utbruddet. Smittesporingsarbeidet har vært krevende og vi har i perioder hatt over 800 nærkontakter til de koronasyke. Per i dag har vi 681 personer i reell nærkontaktkarantene.

Vi er veldig tidlig i dette utbruddet. Utbruddet behandles etter FHI's retningslinjer for utbrudd med særlige smittsomme virusvarianter og spredningspotensialet vurderes som stort. Vi er nå i en tidlig og uoversiktlig fase av utbruddet.

Smittesporingsarbeidet har vist at dette utbruddet skiller seg fra de fire tidligere utbruddene som har vært i Harstad. Inkubasjonstiden (tiden det tar fra en blir smittet til en utvikler symptomer) har tidligere vært gjennomsnittlig tre - seks dager, med hovedvekt rundt dag fire og fem. For dette utbruddet har vi hatt mange som har utviklet symptomer på dag to og tre. Som hovedregel er smittede personer mest smittsom dagen før symptomdebut og de første dagene etter symptomdebut. Den (de) smittede som trente på FSC den 22. og 23. februar hadde ikke utviklet symptomer da, men likevel smittet mange.

Eksempel på hvor rask smittehastigheten har vært for ett konkret tilfelle: fra den 21., eller 22. februar har vi gått fra første smitteledd helt til fjerde smitteledd allerede tirsdag den 2. mars. Ett smitteledd kan defineres slik:

Første smitteledd: Smitte oppdages hos person A som smitter person B.
Andre smitteledd: Person B smitter person C
Tredje smitteledd: Person C smitter person D osv.

En så stor smittehastighet har vi ikke sett ved tidligere utbrudd.

Spredningspotensialet vurderes derfor som stort av fire hovedgrunner: Det er mange hundre personer som kan ha vært smitteeksponert. Inkubasjonstiden virker uvanlig kort. Smittsomheten virker større enn det vi har sett tidligere og hastigheten fra ett smitteledd til neste virker uvanlig stor.

Vi har enda ikke fått svar på gensekvensering på noen av prøvene knyttet til aktuelle utbrudd.

D. **Vurdering av forventet sykdomsbyrde**

Det er testet 1655 personer på Luftveisklinikken (LVK) de fire siste dagene (28.2 – 3.3.21). Dette tilsvarer nesten 7 % av befolkningen i Harstad. Kapasiteten på LVK er økt, og ligger nå på maksimal kapasitet. UNN Harstad har i tillegg testet mange av sine ansatte. Smittesporingsarbeidet har hatt et stort omfang og også her er kapasiteten økt. Pandemitelefonen har blitt dimensjonert opp med ekstra personell, men har ikke klart å ta unna alle henvendelsen som har kommet inn.

Den kommunale helsetjenesten, som utgjør grunnstammen i TISK-arbeidet har jobbet og jobber opp mot det maksimale av hva vi har kapasitet til og kan bli overbelastet dersom utbruddet fortsetter å øke i omfang.

UNN Harstad står registrert med en innlagt pasient med Covid-19.

Konsekvensene av kjent smitte i Harstad nå vurderes å ha stort potensiale for økt sykdomsbyrde for kommunehelsetjenesten og foreløpig middels for spesialisthelsetjenesten. De første positive var stort sett unge voksne. Etter hvert som disse videresmitter sine nærkontakter vil det være flere i aldersmessig risiko eller som har sykdommer som gir økt risiko for alvorlig sykdomsforløp av Covid-19. Vi har hyppig dialog med UNN Harstad om dette.

E. Oppsummering av risikobildet:

Tallene gjelder for siste 14 dager (7. – 21. januar)

Harstad	Andel nye tilfeller per 14 dag per 100 000 innbyggere		Andel positive blant de testede i gjennomsnitt siste 14 dager		Reproduksjonstallet – kun nasjonalt		Antall nye innleggelse r per 14 dager per 100 000 innbyggere		Andel kommuner i Troms og Finnmark med insidens 50 eller over per 100 000 og flere enn 10 tilfeller de siste 14 dager	
	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå
	112/100k	N2	1,8 %	N2	1,2	N3	4/100k	N1	5,1 (2/39)	N1

Det bemerkes at det ikke er mulig å lage en god lokal utregning for Harstad kommunes R tall. Vi har for få innbyggere og for få smittede til å kunne ekstrapolere ut et meningsfullt R-tall. Etter råd fra FHI baserer vi oss derfor på det nasjonale R-tallet.

Vedr. insidens: Vi har en insidens som plasserer oss i kategorien «Risikonivå 3» etter FHIs definisjoner. Grensen for «risiko nivå 2» går på 149/100 000 innbyggere. Denne nærmer vi oss og vi vil trolig havne der om få dager.

Det er verdt å bemerke at indikatorene for risikobildet og risikonivå er laget før Norge fikk de mer smittsomme virusvariantene.

Siden vi nå er i en situasjon hvor det er økende spredning vurderes det at Harstad kommune nå har et risikonivå i Harstad som legger seg på nivå 2, helt i grenseland til å være på risikonivå 3.

F. Tiltaksvurdering:

Kun få timer etter at utbruddet var et faktum lørdag 27. februar, fattet kommuneoverlegen et hastevedtak gjeldende fra midnatt 28. februar og i en uke. Formannskapet hadde ekstraordinært møte den 3. mars hvor en ny forskrift ble vedtatt. Kommuneoverlegen redegjorde muntlig i møtet for bakgrunnsgrunnlaget for tiltakene som da ble anbefalt og senere vedtatt. Denne tiltaksvurderingen gjengir mye at det som ble redegjort for i Formannskapsmøtet.

Basert på ovenstående risikovurdering anbefales det at forsterket innsats på TISK-strategien (Testing-Isolering-Smittesporing-Karantene) opprettholdes og forsterkes ytterligere. I starten av utbruddet var det viktig å få testet mange av de som hadde vært innom FSC. Vi er nå i en fase av utbruddet hvor det er viktig med rask smittesporing. Vi endret den 3.3 på denne strategien og har nå som mål å hurtigteste alle nærkontakter med symptomer. Dette vil kunne bringe oss tettere på smittede og blir viktig for å slå ned utbruddet.

Det er kommet nye retningslinjer fra FHI for håndtering av utbrudd av de mer smittsomme virusvariantene av SARS CoV-2, og vi følger disse. Dette kalles for «forsterket TISK». Dette innebærer rent praktisk at vi ikke kan bruke de «gamle» definisjonene av hva som skal til for å bli nærkontakt (bl.a. mindre enn 2 meter i mer enn 15 minutter) og at vi nå opererer med begrepet «ventekarantene» til nærkontaktens husstandsmedlemmer. Flere enn tidligere vil nå bli definert som nærkontakter og vi vil få flere i karantene.

Grunnet stort spredningspotensiale og uvanlig rask videresmitte-hastighet, vurderes det at «forsterket TISK» alene, ikke er nok til å slå ned utbruddet. Lokal smittevernmyndighet har derfor anbefalt en rekke lokale ekstratiltak som har til hensikt å redusere sannsynligheten for eskalering av utbruddet og øke sannsynligheten for å slå ned utbruddet raskt. For å klare dette må tiltakene derfor ha som effekt at de er kontaktreduserende og gir mindre mobilitet i befolkningen.

Fra FHI: «*I situasjoner der risikoen er uavklart, ikke passer med nivåinndelingen eller utbruddet skyldes en virusvariant med større spredningsevne, kan det være aktuelt å velge ett eller flere målrettede tiltak fra neste tiltaksnivå.*» Det er i praksis aktuelle tiltak som for risikonivå 3 fra FHI, og i Covid-19 forskriftens Kapittel 5A og B (særlig høyt og høyt tiltaksnivå) som lokal smittevernmyndighet anbefalte til Formannskapet.

Lokalt smittevern sin anbefaling til kommuneledelsen:

Regjeringens nasjonale tiltakspakker bør følges i størst mulig grad og Harstad kommune har nå tradisjon for å raskt innføre strengere lokale tiltak for kortere perioder under større utbrudd. Det vurderes at dette har vært et suksesskriterie for rask bekjempelse av tidligere utbrudd. Det har også vært tradisjon for å raskt avvikle lokale ekstratiltak når utbruddssituasjonen har kommet under kontroll. I perioder med kontroll/lavt smittetrykk, er anbefalingen at kommunen har så få lokale tiltak som mulig.

Alle de lokale tiltakene som er vurdert er sett i lys av aktuelle utbrudd. Utbruddet er i en tidlig og uoversiktlig fase. Kommunens risikonivå, det store omfanget av antall personer som kan være smitteutsatt og at vi trolig har å gjøre med en mer smittsom virusvariant, er lagt til grunn.

Anbefalte tiltakspakker for ulike risikonivå finnes på FHI sine nettsider; Håndbok for oppdaging, vurdering og håndtering av covid-19-utbrudd i kommunen; <https://www.fhi.no/nettpub/overvaking-vurdering-og-handtering-av-covid-19-epidemien-i-kommunen/>

Følgende lokale ekstratiltak ble vurdert og anbefalt til Formannskapet:

1. Anbefalingen om å teste seg ved ankomst Harstad, dersom man kommer fra regioner med høyt smittetrykk, vurderes så langt som vellykket og er anbefalt videreført. Vi har «fanget» opp flere tilreisende med denne anbefalingen, som ellers trolig ikke ville ha testet seg.
2. Sykehjemmene er bedt gå i nivå 2. Sykehjemmet som er direkte rammet av smitte, ble satt i nivå 4. Selv om de aller fleste på sykehjemmene er vaksinert, har vi fortsatt uvaksinerte sykehjemsbeboere og ansatte som ikke har full effekt av vaksinen enda, eller som ikke er vaksinert.
3. Antall gjester eller private sammenkomster i eget hjem:
Det har lenge vært en nasjonal anbefaling om ikke å ha flere enn 5 gjester i eget hjem. Unntak for de som er i samme barnehage-/barneskolekohort. Smittesporingen har avdekt flere tilfeller hvor denne anbefalingen ikke er fulgt. Det vurderes som riktig å stramme inn på dette nå i form av å gå fra anbefaling til påbud. Dette gjenfinnes i FHIs tiltakspakker for kommuner på risikonivå 3.
4. Private sammenkomster på offentlig sted og arrangementer:
Det bør ikke være flere enn ti personer på arrangement, møter eller seminarer. Det eneste unntaket er 50 personer i begravelser og bisettelser. Dette finnes igjen i kapittel 5B i Covid-19 forskriften for kommuner med høyt tiltaksnivå og på FHIs tiltakspakker for kommuner på risikonivå 4.
5. Stengning av offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings-, eller organiserte fritidsaktiviteter:
For en periode med antatt stort smittetrykk i kommunen, vurderes det som viktig å redusere muligheten for smitte på offentlige steder som samler mange personer. En ny større smittehendelse vil utfordre test og smittesporingskapasiteten, og vil kunne øke utbruddets omfang. Derfor ble følgende anbefalt stengt for en periode: Treningssentre, idrettsanlegg, og lignende steder. Svømmehaller, badeland, spaanlegg, hotellbasseng og lignende. Museer, kino, teater, konsertsteder og tilsvarende kultur- og underholdningssteder. Bingohaller, bowlinghaller, lekeland og tilsvarende steder der det pågår underholdnings- og fritidsaktiviteter. Dette finnes igjen i kapittel 5B i Covid-19 forskriften for kommuner med høyt tiltaksnivå og i FHIs tiltakspakker for kommuner på risikonivå 4.

Også innendørs fritidsaktiviteter for barn og unge ble anbefalt opphørt for en periode. Fritidsaktiviteter for barn og unge samler ofte deltakere på kryss og tvers av skoler og aldersgrupper. Videre smitte i en aktivitet medfører en fare for at vi må gjøre strengere tiltak på flere skoler og barnehager. Vi ønsker å beholde skolene og barnehagene åpne så lenge som mulig.

Det er klare nasjonale føringer for at det skal være høy terskel for å innføre lokale tiltak som rammer barn og unge. Anbefaling om opphør av organiserte fritidsaktiviteter var den vanskeligste for lokal smittevernmyndighet. Dette tiltaket er i utgangspunktet ikke anbefalt av FHI før risikonivå 5, eller for kommuner med særlig høyt tiltaksnivå, jfr Covid-19 forskriften Kapittel 5A.

Smittesporingen så langt viser at mange unge er rammet av aktuelle utbrudd. Enten som smittet, nærkontakt, eller nærkontakt til nærkontakt. Mange idrettslag hadde allerede avlyst treningene sine. Det foreligger kunnskap om at barn og unge bidrar mer i smittekjeden for den britiske mutasjonsvarianten enn tilfellet har vært for de andre mutasjonene vi til nå har vært vant med.

Grunnet den uoversiktlige smittesituasjonen har man etter en totalvurdering av forholdsmessigheten, landet ned på at det var riktig å anbefale opphør av fritidsaktiviteter også for barn og unge for en kort periode inntil vi får bedre oversikt, slik at vi i lengst mulig grad sparer skoler og barnehager for strengere tiltak. Dette tiltaket bør ikke vare lengere enn høyst nødvendig.

6. Hjemmekontor og møtevirksomhet:

Det ble anbefalt at arbeidsgivere i størst mulig grad gir ansatte muligheten til hjemmekontor der det er praktisk mulig. Denne anbefalingen er igjen begrunnet ut fra et behov for å redusere kontakthypen mellom innbyggere i Harstad. Anbefales i FHIs tiltakspakker for kommuner på risikonivå 2.

7. Plikt til bruk av munnbind på offentlig sted hvor det ikke er mulig å holde minst 1 meters avstand:

Det er dokumentert at bruk av munnbind reduserer smitterisikoen og er et i FHIs tiltakspakker for kommuner på risikonivå 3.

8. Skjenkestopp: Det var den 19. januar 2021 flertall i Stortinget for å be Regjeringen sikre at kommuner med lavt smittetrykk skal kunne tillate alkoholserving i forbindelse med matserving. Vedtaket blir iverksatt natt til fredag 22. januar 2021 og Regjeringen opphevet det nasjonale skjenkeforbudet. Vi har høyt smittetrykk i Harstad nå. 14- dagers-insidensen (nye smittetilfeller) per 100 000 innbyggere ligger på 112 og er stigende. Fra tidligere utbrudd har vi hatt flere personer som er smittet på bar og flere personer som er smittet på serveringssteder i situasjoner hvor det er servert mat og alkohol samtidig.

Helsedirektoratet skriver i sin redegjørelse den 12. februar 2021 om vurdering av forbud mot skjenking til Helse- og omsorgsdepartementet: *«Følgende presiseres: I kommuner med en høy smitterisiko, tilsvarende risikonivå 4 og 5, anbefaler vi full skjenkestopp for å redusere sannsynligheten for smitte på serveringssteder ytterligere, og for å*

redusere mobiliteten i samfunnet. Råd for lokal vurdering av lokal smitterisiko og aktuelle tiltak i henhold til risikonivå er beskrevet i Håndbok for kommuneleger (FHI).».

Utbruddet i Harstad er i tidlig og uoversiktlig fase. Vi har opp mot 700 i karantene og det sannsynlig at vi ikke har klart å fange opp alle som er smitteutsatt. Hastigheten av videresmitte virker uvanlig stor i dette utbruddet. I denne tidlige og uoversiktlig fase, anbefalte derfor lokal smittevernmyndighet skjenkestopp for serveringssteder tilsvarende for risikonivå 4. Covid-19 forskriften har skjenkestopp som innslagspunkt allerede i Kapittel 5C, for kommuner med noe høyt tiltaksnivå.

9. Rødt tiltaksnivå i videregående skoler:

Rødt nivå i skolene innebærer mindre grupper/kohorter og større krav til avstand, samt at man skal begrense eller unngå at ansatte veksler mellom grupper. Rødt nivå for de ulike trinnene får ulike praktiske konsekvenser. For videregående skal elevene kunne holde avstand til hverandre i alle situasjoner, både i og utenfor klasserommet. Rødt nivå i videregående skoler er krevende organisatorisk pga. stort spekter av programfag og spesialfag. Her vil det oftest være nødvendig å ha kombinasjon av digital undervisning og oppmøte for å kunne gjennomføre.

I dette utbruddet har vi svært mange videregående elever og lærere som hadde vært og trent på FSC og som var i en eller annen form for karantene. Rapport fra Heggen var at de på onsdag hadde over 160 elever i karantene. Utbruddet i Harstad er i tidlig og uoversiktlig fase. Det er sannsynlig at vi ikke har klart å fange opp alle som er smitteutsatt. Hastigheten av videresmitte virker uvanlig stor i dette utbruddet. I denne tidlige og uoversiktlig fase, anbefalte derfor lokal smittevernmyndighet at de videregående skolene burde gå over på rødt tiltaksnivå.

Barnehager og grunnskolen: Lik vurdering som for videregående skole, men terskelen for å anbefale rødt nivå i barnehage og grunnskolen skal være høyere enn for de videregående skolene. Barnehagene og grunnskolene er imidlertid informert om at de bør være forberedt på å kunne gå over til rødt nivå på kort varsel dersom situasjonen skulle eskalere. Det ble derfor anbefalt fortsatt gult nivå for barnehager og grunnskolen.

Med denne foreslåtte lokale tiltakspakken, er håpet at vi kan få kontroll og slå ned utbruddet, og spare barn og unge for særlig inngripende tiltak, slik som barnehage og grunnskole på rødt nivå.

Mvh.

Kommuneoverlegen og smittevernlegen
Harstad kommune

Oppsummering av risikobildet per 16. mars 2021:

Tallene gjelder for siste 14 dager (28. februar – 14. mars 2021)

Harstad	Andel nye tilfeller per 14 dag per 100 000 innbyggere		Andel positive blant de testede i gjennomsnitt siste 14 dager		Andel som har ukjent smittesituasjon blant de nye tilfellene		Antall nye innleggelser per 14 dager per 100 000 innbyggere.	
	Formål: Måler hyppighet av påviste tilfeller		Formål: Måler prevalens blant de testede. 2870 prøver		Formål: Måler indirekte størrelsen på den skjulte delen av epidemien		Formål: Måler hyppighet av alvorlig sykdom	
	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå
	190/100k	N3	1,4%	N3	1,3	N2	0/100k	N1

Vedr. insidens: Vi har en insidens som plasserer oss i kategorien «Risikonivå 3» etter FHIs definisjoner. Grensen for «risiko nivå 4» går på 200/100 000 innbyggere.

Vi er fortsatt i en situasjon hvor vi har en stigende insidens (andel nye tilfeller). I tillegg har smitten beveget seg ned til ungdomsskolenivå. Nasjonalt er det blant personer fra 0-19 år, hvor smitten stiger mest. Det vurderes derfor at Harstad kommune nå har et risikonivå i Harstad ligger på nivå 3. Dette er en forverring fra forrige uke, hvor vi lå på et risikonivå på 2.

Oppdatering på smittesituasjonen per 16. mars 2021:

I helgen fikk vi 5 positive prøver. De fleste satt allerede i karantene, men noen har generert svært mange nye nærkontakter. Status i dag:

- 46 smittede i pågående utbrudd. 5 prøver tilknyttet utbruddet har vært til gensekvensering og alle er bekreftet å være den britiske mutasjonsvarianten.
- 1 tilfelle av innenlands importsmitte. Ytterligere 4 positive tilfeller knyttet til denne indeksen foreløpig, og flere nærkontakter i karantene.
- Kila skole: 2 klasser i karantene tom 15.03
- Seljestad U: 9A, 9B, tyskklassen på 9.trinn samt flere lærere i karantene. De fleste har karantene tom 21.03. I tillegg ble 9C, 9D, 10A og 10B satt i ventekarantene, men disse er nå ute av ventekarantenen.
- Hagebyen ungdomsskole. Flere nærkontakter i karantene. Det er ingen som har vært på skolen i smitteførende fase.
- Ungdomsskolene generelt: Ved hvert nytt positive tilfelle hos en ungdomsskoleelev, så genereres det som hovedregel nærkontakter på flere av de andre ungdomsskolene.
- Det sitter 10 personer i Covid-19 isolasjon og vi har 141 personer i karantene per 16. mars.
- Det er testet 2 870 personer på Luftveisklinikken i uke 9 og 10.
- Vi har en person med helt ukjent smittevei. Denne personens prøve er sendt til FHI for gensekvensering. Smittetilfeller som ikke lar seg spore, er det som vi frykter mest nå. Dette vil være en indikator på at vi har fått skjult smitte i kjølvannet av utbruddet. En slik situasjon vil være vanskelig å håndtere og vil trolig ta veldig mange uker å slå ned. Forsterket TISK, vil da ikke være nok og lokal smittevernmyndighet vil da trolig anbefale langvarige lokale forsterkede tiltak.

Vi er nå 3 uker inn i utbruddet, og situasjonen vurderes som labil. Vi har hatt to smittede i dette utbruddet som har utviklet symptomer seint i forløpet, hhv. På dag 13 og dag 11. Disse var da sluppet ut av karantene og har derfor generert nye nærkontakter.

Anbefaling fra lokal smittevernmyndighet:

1. Forlenge lokale tiltak ut uke 11, men noen få endringer. Se forslag til ny forskrift.
 - a. Tidligere forskrift begrenset antall personer man kunne ha på besøk i eget hjem til 5. Det foreslås en harmonisering opp mot nasjonale anbefalinger her, slik at dette bare blir en anbefaling.
2. Forbudet mot organisert fritidsaktiviteter for personer under 20 år, anbefales videreført, men bør oppheves så raskt som mulig.

Mvh.
Kommuneoverlegen og smittevernlegen
Harstad kommune

Midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune

Forskriften er fastsatt av formannskapet i Harstad kommune med hjemmel i lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven) § 4-1.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å hindre eller begrense spredning av SARS CoV-2 i en periode med økende smittetall.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder i Harstad kommune.

§ 3. Antall gjester i hjemmet og antall deltakere på private sammenkomster

Det er ikke tillatt med flere enn 5 gjester i hjem, hage eller fritidsbolig, i tillegg til egne husstandsmedlemmer. Dette gjelder ikke for personer fra samme husstand eller dersom gjestene er fra én barnehage- eller barneskolekohort.

Med privat sammenkomst menes sammenkomster for familie, venner og bekjente eller sosiale samlinger i tilknytning til arbeid eller skole, inkludert tilstelninger etter seremonier, fester og bespising med servering av alkohol i forbindelse med seminarer, konferanser, kurs og andre faglige sammenkomster

Det er ikke tillatt å arrangere eller delta på private sammenkomster med flere enn ti personer til stede. Dette gjelder også private sammenkomster innendørs på offentlig sted eller i leide eller lånte lokaler. Forbudet gjelder ikke private sammenkomster der alle de tilstedeværende er fra samme husstand.

Selv om antallet personer er ti eller færre, er det kun tillatt å arrangere eller delta på private sammenkomster i lokaler som er dimensjonert slik at alle deltakerne kan holde minst én meters avstand.

§ 4. Arrangement

Det er ikke tillatt å gjennomføre arrangementer som definert i covid-19-forskriften § 13. Dette gjelder med følgende unntak:

- a) 10 personer på innendørs og utendørs arrangement som regulert i covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstavene c til e.
- b) 50 personer i begravelser og bisettelser

§ 5. Stenging av offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings- eller fritidsaktiviteter innendørs

Offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings- eller fritidsaktiviteter som samler mennesker innendørs, skal holde stengt. Dette omfatter blant annet:

- a. Treningssentre, idrettsanlegg, og lignende steder. Dette gjelder ikke for idrettslag som følger toppidrettsprotokollen.
- b. Svømmehaller, badeland, spaanlegg, hotellbasseng og lignende.
- c. Museer, kino, teater, konsertsteder og tilsvarende kultur- og underholdningssteder.
- d. Bingohaller, bowlinghaller, lekeland og tilsvarende steder der det pågår underholdnings- og fritidsaktiviteter.

§ 6. Hjemmekontor og møtevirksomhet

Arbeidsgivere skal sørge for at ansatte jobber hjemmefra så langt det er praktisk mulig. Arbeidsgivere skal kunne dokumentere at beskjed om hvordan dette skal gjennomføres i virksomheten er gitt ansatte.

§ 7. Plikt til bruk av munnbind

Når det ikke er mulig å holde minst én meters avstand, ut over kortvarige passeringer til andre, skal det brukes munnbind i butikker, i fellesarealene på kjøpesentre, på serveringssteder, i tros- og livssynshus, ved bruk av kollektivtransport og taxi, og på andre lokaliteter hvor det ikke er mulig å holde en avstand på minst en meter.

Plikten til å bruke munnbind i første ledd gjelder tilsvarende for ansatte på steder hvor det ikke er mulig å holde minst én meters avstand fra besøkende, jf. første ledd. Dette gjelder ikke ansatte på steder hvor det er iverksatt andre smitteverntiltak for de ansatte som bruk av visir, skillevegger o.l. i henhold til folkehelseinstituttets anbefalinger.

Plikten til å bruke munnbind gjelder ikke for barn under 12 år, eller for de som av medisinske eller andre årsaker ikke kan bruke munnbind. Folkehelseinstituttets anbefalinger om bruk av munnbind gjelder tilsvarende.

§ 8. Skjenkestopp

Serveringssteder som har skjenkebevilling etter alkoholloven kapittel 4 og 5 skal ikke utøve skjenkebevillingen.

§ 9. Serveringssteder

Serveringssteder, som f.eks. kafeer og restauranter, kan holde åpent dersom de oppfyller

kravene til forsvarlig drift ved serveringssteder som følger covid-19-forskriften § 14 a. Kommunen kan stenge de serveringsstedene som ikke overholder kravene til smittevern faglig forsvarlig drift og kravene i denne bestemmelsen, jf. smittevernloven § 4-1 tredje ledd.

Serveringssteder skal registrere kontaktopplysninger til gjestene før servering. Det er tilstrekkelig å registrere opplysningene til én person i hver husstand. Med kontaktopplysninger menes informasjon som gjør det mulig å komme i kontakt med gjesten, for eksempel telefonnummer. Serveringsstedet skal også registrere dato og tidspunkt for besøket, og om mulig plassering i lokalet. Kontaktopplysningene skal kun brukes for å bistå kommunen ved en eventuell senere smitteoppsporing etter smittevernloven § 3-6.

§ 10. Rødt tiltaksnivå i videregående skoler

Rødt tiltaksnivå skal innføres i videregående skoler i kommunen.

§ 11. Straff

Uaktsom eller forsettlig overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften kan straffes i henhold til smittevernloven § 8-1 med bot eller med fengsel inntil 2 år.

Dersom overtredelsen har tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp og helse som følge, er straffen bot eller fengsel inntil 4 år

§ 12. Ansvar

Harstad kommune påtar seg ikke økonomisk ansvar som følge av pålagte tiltak.

§ 13. Ikrafttredelse og varighet

Forskriften trer i kraft 9. mars 2021 kl. 1400 og gjelder til 17. mars 2021 kl. 1400.

Kommunen kan forlenge, oppheve og endre forskriften.

Harstad kommune

Attraktivt hele livet

Saksdokument – Harstad kommune

Saksmappenr: 2020/1930
Saksbehandler: Kristian Fredheim
Arkivkode: G03

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	09.03.2021	

VEDTAK OM FORLENGELSE AV MIDLERTIDIG FORSKRIFT OM FOREBYGGING AV KORONASMITTE I HARSTAD KOMMUNE

Vedlegg:

Vedlegg:

- 1 Oppdatert forskrift
- 2 Risiko og tiltaksvurdering for Harstad kommune 2021 - med oppdaterte tall og vurdering fra 8. mars

Ingress:

Saken gjelder vedtak om forlengelse av midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune.

Etter smittevernloven § 4-1 er myndigheten lagt til kommunestyret. Etter delegasjonsreglementet i Harstad kommune er myndigheten til å treffe vedtak etter smittevernloven delegert til formannskapet.

Kommunedirektørens tilråding:

For å hindre og begrense spredning av SARS-CoV-2 (heretter «Covid-19») i befolkningen, sikre opprettholdelse av tilstrekkelig kapasitet i helse- og omsorgstjenesten og ivareta ordinære helse- og omsorgstjenester i en periode der smittetallene er høye og/eller stigende, treffer formannskapet i Harstad kommune vedtak etter smittevernloven § 4-1:

1. Midlertidig forskrift om forebygging av koronasmitte i Harstad kommune vedtas, jf. vedlegg 1.
2. Forskriften trer i kraft 09.03.2021 kl. 1400 og gjelder frem til 17.03.2021 kl. 1400.
3. Kommuneoverlegen gis myndighet til å oppheve bestemmelser i forskriften.

Saksopplysninger

Bakgrunn

I forbindelse med utbrudd av mutert Covid-19-virus er det iverksatt en rekke nasjonale og lokale smitteverntiltak og anbefalinger.

I forbindelse med lokalt utbrudd traff kommuneoverlegen i Harstad kommune den 27. februar 2021 vedtak om en rekke smitteverntiltak i medhold av smittevernloven § 4-1 femte ledd, jf. § 4-1 første ledd bokstav a. De vedtatte tiltak trådte i kraft 28. februar 2021 kl. 0000. Vedtaket ble avløst med et nytt vedtak i formannskapet i Harstad kommune den 3. mars 2021, hvor det ble vedtatt en midlertidig forskrift. Den midlertidige forskriften trådte i kraft 3. mars 2021 kl. 1400 og gjelder frem til 17. mars 2021 kl. 1400.

Juridisk grunnlag

Smittevernloven gir kommunene vide fullmakter til å treffe vedtak for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført. Tiltakene må vurderes og begrunnes i lys av den konkrete situasjonen i den enkelte kommune. Kommunene har etter loven selvstendig kompetanse og kan fatte vedtak etter loven også der det er iverksatt nasjonale tiltak.

Grunnvilkårene for tiltak etter smittevernloven fremkommer i lovens § 4-1, jf. § 1-5.

Av smittevernloven § 4-1 første ledd fremgår det at

«Når det er nødvendig for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført, kan kommunestyret vedta

- a) forbud mot møter og sammenkomster eller påbud om andre begrensninger i den sosiale omgangen overalt der mennesker er samlet,*
- b) stenging av virksomheter som samler flere mennesker, f.eks. barnehager, skoler, svømmehaller, flyplasser, butikker, hoteller eller andre bedrifter og arbeidsplasser – eller begrensninger i aktiviteter der,*
- c) stans eller begrensninger i kommunikasjoner,*
- d) isolering av personer i geografisk avgrensede områder eller andre begrensninger i deres bevegelsesfrihet i opptil sju dager om gangen,*
- e) pålegg til private eller offentlige om rengjøring, desinfeksjon eller destruksjon av gjenstander eller lokaler. Pålegget kan også gå ut på avliving av selskapsdyr, utrydding av rotter og andre skadedyr, avlusing eller annen smittesaning.»*

I smittevernloven § 1-5 fremkommer det at

«Smitteverntiltak etter loven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder.

Tvangstiltak kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers vil være et uforholdsmessig inngrep.»

I det følgende gis en kort redegjørelse av de aktuelle vilkår.

Alternativet etter § 4-1 bokstav a gir hjemmel til å nedlegge forbud mot både større og mindre sammenkomster uansett om de er i offentlig eller privat regi. Bestemmelsen er også ment å gi adgang til å nedlegge forbud mot private sammenkomster hvis vilkårene for øvrig er til stede.

Alternativet etter § 4-1 bokstav b gir hjemmel til pålegg om stenging av en hel virksomhet eller pålegge nærmere begrensninger i virksomheten. Oppramsingen av virksomhetene i bestemmelsen er ikke uttømmende, jf. «f.eks.». Også andre virksomheter vil være omfattet av bestemmelsen, for eksempel restauranter, campingplasser, kino, teater, mv.

Smitteverniltak etter smittevernloven § 4-1 skal «*være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse*», jf. smittevernloven. Kravet skal imidlertid ikke tolkes for strengt. Det er for eksempel ikke krav til vitenskapelig bevist effekt. Det sentrale er at tiltaket skal være relevant for å kunne hindre og begrense spredning av Covid-19. I den smittevernfaglige begrunnelse må det tas utgangspunkt i medisinskfaglige vurderinger fra for eksempel Helsedirektoratet eller Folkehelseinstituttet, men også lokale medisinskfaglige vurderinger av kommuneoverlegen. Dersom det vurderes som nødvendig å fravike nasjonale anbefalinger ved å innføre strengere tiltak, må det gis en særskilt begrunnelse med utgangspunkt i lokale forhold.

Av smittevernloven § 4-1, jf. § 1-5, kan det utledes at det stilles krav om at smitteverniltak må være nødvendig og forholdsmessig. Forbud mot private og andre sammenkomster eller begrensninger i antall personer som kan delta på slike sammenkomster reiser spørsmål om forholdet til flere bestemmelser i Grunnloven og bestemmelser i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK). Grunnloven § 102 første ledd første punktum og EMK artikkel 8 bestemmer at enhver har rett til respekt for sitt privatliv, familieliv og sitt hjem. Grunnloven § 101 andre ledd og EMK artikkel 11 bestemmer at alle kan møtes i fredelige forsamlinger. For tiltak som berører barn skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. Grunnloven § 104 og EMK artikkel 3. Inngrep i disse rettighetene må ha tilstrekkelig hjemmel i lov, ivareta et legitimt formål, og være nødvendig og forholdsmessig.

Hvorvidt et smitteverniltak vil være nødvendig og forholdsmessig beror på en konkret helhetsvurdering av smittesituasjonen. I denne vurderingen vil sentrale momenter være om tiltaket er egnet til å forebygge eller hindre smittespredning, om formålet med tiltaket kan oppnås med tiltak som er mindre inngripende, og om tiltaket står i forhold til de personlige og samfunnsmessige konsekvenser tiltaket vil få. Det må derfor foretas en vurdering av nytten ved tiltaket sammenholdt med de negative konsekvenser eller belastninger som tiltaket vil medføre. I kravet til nødvendighet og forholdsmessighet ligger også at tiltaket ikke må gis lengre varighet enn nødvendig. Det må foretas jevnlig vurderinger av behovet for å opprettholde tiltaket.

Høring

Smitteverniltakene gjelder rettigheter og plikter for et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer. Det er derfor påkrevd å vedta smitteverniltakene i forskrift, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav c.

På bakgrunn av den kritiske situasjonen og behovet for at tiltak iverksettes raskt for å stanse og slå tilbake smitteutviklingen, har kommunedirektøren ikke funnet det tjenlig å sende forslagene til tiltak på høring. Etter kommunedirektørens oppfatning vil en høring forsinke innføringen av tiltakene og dermed redusere effekten vesentlig. Høring er derfor unnlatt, jf. forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav a og bokstav b.

Vurdering Over en lengre periode har Harstad hatt lavt smittenivå. Denne situasjonen har imidlertid endret seg nå. Harstad har siden 23. februar 2021 hatt utbrudd av mutert covid-19-virus der 45 personer er bekreftet smittet. Smitteutviklingen frem til 26. februar 2021 med flere smitteutbrudd, gjorde at det var kommuneoverlegens vurdering at det var nødvendig å innføre strengere lokale tiltak enn de nasjonale anbefalingene tilsa. Dette ble senere fulgt opp i vedtak i formannskapet i Harstad kommune den 3. mars 2021.

Det er ikke tvilsomt at et inngrep etter smittevernloven § 4-1 har tilstrekkelig hjemmel i lov og at å verne befolkningen mot smittsomme sykdommer ivaretar legitime formål. Smitteutviklingen, herunder av mutert virus som spres raskere, gjør at det etter

kommunedirektørens vurdering er nødvendig med en forlengelse av de lokale tiltak som er forskriftsfestet, og som gjelder nå. De foreslåtte smitteverntiltak har en klar medisinskfaglig begrunnelse. Det vises til «*Risiko- og tiltaksvurdering for Harstad kommune*» datert 3. mars 2021 og oppsummering av risikobildet datert 8. mars 2021 utarbeidet av kommuneoverlegen og smittevernlegen i Harstad kommune, jf. vedlegg 2.

Smitteverntiltakene skal fremstå som nødvendig og forholdsmessig etter en helhetsvurdering. Dette innebærer at den helsemessige nytten av tiltakene må stå i forhold til tiltakenes øvrige samfunnsmessige konsekvenser, f.eks. negative konsekvenser for privatpersoner og næringsliv. Dersom den helsemessige nytten av tiltakene fremstår som små eller tvilsom, mens skadevirkningene av tiltakene fremstår som store, bør ikke tiltakene iverksettes.

De foreslåtte smitteverntiltak er inngripende og får store konsekvenser for befolkningen i kommunen, blant annet for både privatpersoners livsutfoldelse og for næringslivet. I næringslivet påvirkes særlig bedrifters inntjening og at ansatte risikerer å bli permittert.

Det foreligger klare nasjonale anbefalinger om at det skal være høy terskel for å innføre lokale tiltak som rammer barn og unge. Tiltakene som kommunen iverksetter bør tilstrebe å skåne barn og unge i størst mulig grad der det er smittevernfaglig forsvarlig. Flere kommuner har, til tross for smitteutbrudd av mutert Covid-19-virus, gjort unntak for å legge til rette for at barn og unge under 20 år kan delta på idretts- og fritidsaktiviteter.

Kommuneoverlegens anbefaling er å holde barnehager, barne- og ungdomsskoler på gult tiltaksnivå videre. Dette medfører at alle barn tilhørende barnehage, barne- og ungdomsskole får tilbud hver dag med fysisk oppmøte og tilnærmet normal barnehage- og skolehverdag. Dersom det skulle oppstå smitte vil dette mest sannsynlig ramme en klasse/ett trinn, og få begrenset omfang. Dersom barn og unge skulle drive fritidsaktiviteter på nåværende tidspunkt, så vil barn blandes både mellom ulike alderstrinn, ulike skoler og også med barn fra våre nabokommuner på de ulike aktivitetene. Smitte på en aktivitet vil medføre en stor smittesporing og høyst sannsynlig ramme flere barnehager/skoler i neste ledd. Deltagelse på aktivitet vil medføre at hvert enkelt barn får et betydelig høyere antall nærkontakter i sin hverdag. Situasjonen i kommunen med flere utbrudd som også innebærer barn og unge, gjør etter kommunedirektørens vurdering at en lettelse for barn og unges muligheter for å delta på idretts- og fritidsaktiviteter mv. ikke er tilrådelig på nåværende tidspunkt.

På denne bakgrunn anbefaler kommunedirektøren at en lettelse i de foreslåtte tiltak utsettes til kommunen har nødvendig kontroll over smitteutviklingen blant barn og unge. Dette vurderes også å være til barn og unges eget beste idet tiltaket vil bidra til å verne både deres egen og andres helse. Kommunedirektøren mener imidlertid at de lokale tiltak som rammer barn og unge under 20 år bør lettes så snart dette er tilrådelig. Dette er bakgrunnen for at det også foreslås at kommuneoverlegen gis myndighet av formannskapet til å oppheve bestemmelser i forskriften før utløp den 18. mars 2021 kl. 1400.

Det er også foreslått en videreføring av skjenkestopp som nevnt i forskriftens § 8. Bestemmelsen innebærer at serveringssteder med kommunal og statlig skjenkebevilling ikke tillates å utøve denne. For øvrig kan skjenke- og serveringssteder holde åpent forutsatt at de oppfyller kravene til forsvarlig drift ved serveringssteder som følger av Covid-19-forskriften, jf. forskriftens § 9 første ledd.

Pålegg om skjenkestopp virker inngripende for næringslivet og har store negative, økonomiske konsekvenser for kommunens skjenke- og serveringssteder samt deres ansatte som risikerer å bli permittert. Dette på bakgrunn av at tilfanget av gjester blir atskillig mindre.

Riktig nok vil risikoen for smitte reduseres gjennom tiltak som begrenset innslipp/reduksjon i antall gjester, kun bordserving, avstandskrav, redusert skjenketid og gjennom smitteverntiltak og anbefalinger for øvrig som gjelder nasjonalt. Forbud mot

skjenking kan bidra til å redusere smitterisiko både ved at sannsynligheten for smitte på serveringssteder reduseres, og ved at færre personer møtes før, under og etter besøk på serveringssteder. I tillegg fremstår smitterisikoen som større under påvirkning av alkohol idet det blir vanskeligere for folk å ivareta grunnleggende smittevernregler som for eksempel avstand til andre mennesker. Fra tidligere utbrudd er det flere personer som er blitt smittet på serveringssteder hvor det har blitt servert mat og alkohol samtidig.

Etter Covid-19-forskriften § 14a tredje ledd, som gjelder nasjonalt, er det kun tillatt servering av alkohol i forbindelse med servering av mat. Det er imidlertid flere holdepunkter for at bestemmelsen ikke virker etter sin hensikt. For det første anbefalte FHI at det kun skulle kunne skjenkes alkohol på såkalte «spisesteder» som restauranter og kafeer. Erfaringene hittil, som skyldes at det er vanskelig å foreta en avgrensning av serveringsstedene, er at aktører tilbyr f.eks. pølser, posesuppe, mv. til sine gjester som påskudd for å kunne skjenke alkohol. Til illustrasjon var det en bar i Finnmark som solgte tomatsuppe for 50 øre til sine gjester for å kunne servere alkohol. Dette harmonerer dårlig med intensjonen bak covid-19-forskriften § 14a tredje ledd.

På bakgrunn av at færre personer vil møtes før, under og etter besøk på serveringssteder når det er skjenkestopp, at eksponeringen for smitte vurderes å være større under påvirkning av alkohol, og at det er vanskelig å differensiere mellom de ulike serveringsstedene, er det kommunedirektørens vurdering at tiltaket om skjenkestopp bør videreføres.

Med henvisning til kommuneoverlegens og smittevernlegens risiko- og tiltaksvurdering, mener kommunedirektøren at selv om tiltakene i forskriften er inngripende og får store konsekvenser for befolkningen i kommunen, så vurderes den helsemessige nytten av tiltakene likevel å stå i forhold til tiltakenes individuelle og samfunnsmessige konsekvenser. Smittevernstiltakene i forskriften vil etter kommunedirektørens synspunkt bidra til å redusere og forebygge smitteomfang i kommunen. Dersom situasjonen avventes, vil dette innebære en stor risiko for mer omfattende og langvarige tiltak på et senere tidspunkt. Dette vil kunne innebære større og mer inngripende konsekvenser for både privatpersoner og næringsliv.

På denne bakgrunn mener kommunedirektøren at de foreslåtte tiltak fremstår som nødvendig og forholdsmessig etter en helhetsvurdering. Formålet med smittevernstiltakene er å forebygge smittespredning gjennom å redusere antall nærkontakter i befolkningen. I lys av den alvorlige smittesituasjonen man står overfor lokalt, er det kommunedirektørens vurdering at mindre inngripende tiltak ikke vil være tilstrekkelig for å oppnå formålet.

Det understrekes at når man iverksetter raske reguleringer for både privatpersoner og næringsliv er det vanskelig å treffe godt med tiltakene uten at det skapes uheldige forskyvningseffekter eller usikkerhet rundt forståelsen av de gjeldende tiltak. Dette er en utfordring det er vanskelig å unngå når tiltak iverksettes på kort varsel. I lys av smittesituasjonen må imidlertid en viss grad av usikkerhet både forventes og tåles. Smittevernstiltakene vil ha en begrenset tidsramme. Det antas at omfattende vaksinerings i nærmeste fremtid vil gjøre samfunnet mer robust, redusere sykkelighet, og etter hvert også begrense smittespredning.

Nærmere om enkelte paragrafer i forslaget til midlertidig forskrift

I det følgende kommenteres enkelte av paragrafene i forslaget til midlertidig forskrift.

§ 3 Antall gjester i hjemmet og antall deltakere på private sammenkomster

Å regulere forhold i eget hjem er særlig inngripende overfor våre innbyggere. Etter en samlet vurdering, hvor det særlig er sett hen til at nasjonale og lokale anbefalinger

fremstår utilstrekkelig i det alvorlige smittebruddet man står overfor lokalt, vurderes det likevel å være nødvendig for en kort periode.

Bestemmelsens første ledd innebærer at den nasjonale anbefalingen om maksimalt fem gjester i eget hjem, fritidsbolig, mv. blir et påbud. En sentral begrunnelse for dette er at flere smitteutbrudd kan spores tilbake til nære relasjoner. En begrensning i antall nærkontakter formodes derfor å ha stor effekt. Selv om tiltaket vil få store konsekvenser for enkeltpersoner for den perioden tiltakene varer, anses det likevel nødvendig i forsøket på å få kontroll over smitteutbruddene og stabilisere smittesituasjonen.

Bestemmelsens tredje ledd innebærer at det gjelder et forbud mot å arrangere og delta på en privat sammenkomst med over ti personer til stede. Dette gjelder både innendørs og utendørs. Det er imidlertid presisert i bestemmelsens fjerde ledd at hvorvidt det er tillatt å arrangere eller delta på privat sammenkomst, beror på om lokaliteten er dimensjonert slik at deltakerne kan opprettholde minst en meters avstand til hverandre.

§ 4 Arrangement

Bestemmelsen innebærer et forbud mot å gjennomføre og å delta på arrangement. Hva som er å anse som et arrangement er definert i Covid-19-forskriften § 13. Den alvorlige smittesituasjonen man står overfor lokalt tilsier etter kommunedirektørens vurdering at det er behov for å forlenge begrensningene i antall personer som kan være til stede på et arrangement. Det er imidlertid gjort to unntak fra utgangspunktet om forbud mot å arrangere og å delta på arrangement, jf. bestemmelsen bokstav a og b. Bokstav a åpner for at maksimalt ti personer kan delta på seminar, kurs, mv. og på livssynssamlinger og seremonier som nevnt i covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstav c og bokstav d. Bokstav b åpner for at maksimalt 50 personer kan delta i begravelser og bisettelser.

§ 5 Stenging av offentlige steder og virksomheter der det foregår kultur-, underholdnings- eller fritidsaktiviteter innendørs

Bestemmelsen innebærer at en rekke virksomheter må stenge, jf. bokstav a-d. Det eneste unntak som er gjort er for idrettslag som følger toppidrettsprotokollen. Det er ikke foreslått unntak for deltakelse på idretts- og fritidsaktiviteter for barn og unge under 20 år, jf. redegjørelse ovenfor.

§ 6 Hjemmekontor og møtevirksomhet

Bestemmelsen innebærer at arbeidsgivere skal sørge for at sine arbeidstakere skal kunne jobbe på hjemmekontor så langt det er praktisk mulig. Kommunedirektøren anbefaler fortsatt at alle som kan bør benytte hjemmekontor. Kommunedirektøren anbefaler også at kommunens virksomheter avholder digitale møter så langt dette er praktisk mulig.

§ 8 Skjenkestopp

Bestemmelsen innebærer et forbud mot å utøve både kommunal og statlig skjenkebevilling som regulert i alkohollovens kapittel 4 og 5. Helse- og omsorgsdepartementet har anbefalt full skjenkestopp i kommuner med høyt smittetrykk for å redusere sannsynligheten for smitte på skjenke- og serveringssteder ytterligere.

Selv om tiltaket vil få store økonomiske konsekvenser for skjenke- og serveringsstedene for den perioden tiltakene varer, anses det likevel nødvendig å beslutte skjenkestopp for å få kontroll over smitteutbruddene og stabilisere smittesituasjonen. Kommunedirektøren anbefaler derfor at tiltaket videreføres idet tiltaket vil bidra til å begrense smittespredning der folk møtes og har derfor stor betydning for å stanse videre smitteutbrudd.

§ 9 Serveringssteder

I bestemmelsens første ledd er det presisert at serveringssteder, som for eksempel kafeer og restauranter, kan holde åpent under forutsetning at de oppfyller kravene til forsvarlig

drift som følger av covid-19-forskriften § 14 a.

Bestemmelsens annet ledd innebærer at serveringsstedene skal nedtegne gjestenes kontaktopplysninger, dato og tidspunkt for besøket, og om mulig plassering i lokalet. Bakgrunnen for dette forslaget er å lette arbeidet til kommunens smittesporingsteam i smittesporing ved et eventuelt utbrudd.

§ 10 Rødt tiltaksnivå i videregående skoler

Bestemmelsen innebærer at det innføres rødt nivå i videregående skoler i kommunen. Bakgrunnen for dette er at mange elever ved kommunens videregående skoler har trent ved Family Sports Club. For eksempel tilbakemeldte Heggen videregående skole om at over 160 elever var satt i karantene.

Rødt nivå for videregående skoler, uavhengig av studielinje, innebærer blant annet

- Ingen syke skal møte på skolen
- God hygiene og forsterket renhold
- Ytterligere kontaktreduserende tiltak
- Minst en meters avstand mellom elever/ansatte i alle situasjoner

§ 11 Straff (NY)

Det foreslås en ny bestemmelse om straffansvar i forskriften. Bestemmelsen har ingen praktisk betydning idet straffansvar uansett følger av smittevernloven § 8-1. For ordens skyld og av hensyn til allmennpreventive virkninger, foreslås likevel en bestemmelse om straffansvar i forskriften. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

«Uaktsom eller forsettlig overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften kan straffes i henhold til smittevernloven § 8-1 med bot eller med fengsel inntil 2 år.

Dersom overtredelsen har tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp og helse som følge, er straffen bot eller fengsel inntil 4 år.»

Hugo Thode Hansen
Kommunedirektør

Kristian Fredheim
Kommuneadvokat

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.